

B. Brouk: Psychoanalýza. Praha, Alois Srdce, 1932, stran 115, cena 18.— Kč. — Práce tato chce být českým originálním pojednáním o problémech, jichž se psychoanalýza týká. Autor se pokusil ze široka nastínit onu basí, ze které Freud a jeho škola vychází. Hledí prokázat odůvodněnost pansexualismu; zdálo-li se mu to, je ovšem jiná otázka. Ovšem že má autor pravdu, že mnohé, co učil Freud, se stalo všeobecně platným a v psychopatologii užívaným, neboť fakta, která zjistil, mají a budou mít svou cenu. Ale o to mají zásluhu hlavně ze švýcarské školy Bleuler, Maeder, Jung a jiní. Podrobně uvádět obsah je nemožno. Mnohé v práci by zasluhovalo podrobnějšího propracování. — Autor mnoho kritizuje, ale leckde jsou i nesrovnalosti; často Freuda přeceňuje, na druhé straně zase mu často vytýká nedůslednost. Tyto věci čtenáře pletou. — Knižka je psána těžce, autor v ní zavádí cizí slova, čímž je ještě nesrozumitelnější.

Dr. Skp.

Emile Bréhier: Histoire de la Philosophie. 3. sv. II. dílu (Période de systèmes, 1800—50.) Paris, Alcan, 1932. — Bréhierovy Dějiny filosofie spějí rychle k svému zakončení. Právě vydaný svazek jest předposlední částí celého díla. Pojednává o první polovici 19. stol., o filosofii

tradicionalistické a filosofii „ideologů“ ve Francii, o Maine de Biranovi a eklektickém spiritualismu, škotské škole a anglickém utilitarismu, německých velkých systémech, francouzské sociální filosofii a italském idealismu v té době. Bréhier jest „čistý“ historik filosofie: nepřihlíží při výkladu ani k momentům sociologickým a dějinným, ani k osobním, nepodává po většině ani kritiku a hodnocení jednotlivých systémů, snaží se však o přesné, jasné podání filosofických učení v jejich původních, hlavních liniích, ponechává stranou vše ostatní. Jeho dějiny, psané velmi přehledně, srozumitelně a koncisně, stanou se jistě hledanou příručkou pro studium dějin filosofie. O díle jako celku, zvláště po stránce věcné, bude třeba pojednatí podrobněji, jakmile bude dokončeno. —*ka.*

Gérard Walter: Historie du communisme. I. Les origines judaïques, chrétiennes, grecques, latines. Paris, Payot, 1931, 623 stran, cena 50 frs. — Toto pramenné dílo bude mít čtyři svazky. První svazek studuje komunismus židovský u proroků a v žalmech, křesťanský v evangelích a u křesťanských spisovatelů, řecký, zvláště platonský, a římský. Nevšímá si jen doktrin, nýbrž také sociálních bojů a je psáno s velkou znalostí své věci. s

P o z n á m k y a z p r á v y

VILÉM FORSTER

1882—1932

V dubnu jsme vzpomněli jeho padesátky. Vzpomněli jsme práce, kterou do té doby vykonal pro českou psychologii, pro rozvoj teoretického poznání i pro jeho zužitkování v praktickém životě.

Netušili jsme, že již za měsíc se s ním rozloučíme na Olšanském hřbitově. Zemřel 22. května v Radošovicích, kde se skryl před lékaři a nemocnicemi, aby v klidné odevzdanosti očekával okamžik svého zaniknutí.

Osud k němu nebyl milosrdný: nedopřál mu, aby vyvrcholil svou vědeckou činností systematickým dílem, na kterém již začal pracovat; nedopřál mu, aby se těšil z výsledků své práce učitelské; nedopřál mu, aby po

všech bojích se dočkal tiché idyly stáří, prožitého na venkovském statku, jak o tom snil.

Odešel předčasně.

Zůstává po něm bolestná mezera v české psychologii i v srdcích jeho přátel. Zůstává však i práce jím vykonaná, v níž síla jeho osobnosti bude dál působit a ukazovat cestu novým poutníkům za poznáním lidské psychy. V.

† Jan Loevenstein, profesor finanční vědy na Masarykově universitě, zemřel v Brně dne 1. května. Narodil se v Hradci Králové 20. října 1886, po právnických studiích a cestách v cizině pracoval v komunální ústředně, byl tajemníkem olomoucké Obchodní a živnostenské komory, potom profesorem národního hospodářství a finanční vědy na brněnské technice a od r. 1926 profesorem právnické fakulty Masarykovy university. Jako teoretik byl s počátku stoupencem rakouské školy, později se přiklonil k Englišovi a z diskusí s ním vznikly v letech 1929 a 1930 Loevensteinovy práce, úzce se dotýkající otázek filosofických (O jednotnou konstrukci finanční vědy 1929, Teleologické a národohospodářské pojmy v Časopise pro právní a státní vědu 1930 a Sporné otázky teleologické konstrukce ve Sborníku věd právních a státních 1930). Poslední autorovou prací byla Diagnosa a léčení světové krise, která vyvolala velký ohlas a o níž přinesla referát i Česká mysl v 1. čísle tohoto ročníku. V tomto spisku se Loevenstein přiblížil myšlenkám socialistickým. — Když jsme koncem minulého roku připravovali změnu redakce České mysli, pozvali jsme k spolupráci také prof. Loevensteina. Odpověděl nám srdečným listem a slíbil do našeho časopisu přispívat, ale jeho choroba a brzy na to smrt přerušila naši součinnost. Želíme velmi jeho předčasného odchodu. V české filosofii má Loevenstein čestné místo.

† Wildon Carr. Jak se v Anglii — častěji než na pevnině — stává, přišel Carr do filosofie z praxe. Byl totiž třicet let bursovním sensálem v londýnské City. Účastnil se při založení Aristotelian Society a byl překladatelem a vykladačem Bergsona. Druhým jeho autorem byl Leibniz. Literární činnost rozvinul zvláště v posledním desetiletí, kdy brzy za sebou vydal tyto spisy: The principle of relativity 1920, A theory of monads 1922, The scientific approach of reality 1924, Changing back-grounds in religion and ethics 1927, The unique status of men 1928, Cogitans cogitate 1930. V těchto letech (od r. 1922) také přednášel na universitě v Los Angeles. Jinak byl profesorem na universitě londýnské. Před dvěma lety se ještě činně účastnil VII. filosofického kongresu v Oxfordě a řídil některé sekce. Rok na to (1931) zemřel ve věku 74 let.

Filosofická jednota v Praze konala v dubnu a v květnu 4 přednášky, z toho 3 přednášky hostí a 1 původní. V pátek 8. dubna (předseda dr. Zd. Smetáček) četl dr. Vladimír Tardý „O logice jako obrazu světa“. Tato formule podle mínění přednášejícího vystihuje dosti dobře filosofické úsilí některých novopositivistických logistiků, zvláště Wittgensteinovo. Přednášející podal úvod do pojmosloví tohoto směru. Zabýval se zvláště pojmem struktury, rozvinutým Russellem a Wittgensteinem, a ukazoval na noetické důsledky (pro teorii evidence, symbolická struktura dovoluje nazírat strukturu předmětu sama). K jasnému, pronikavému referátu připojil kritické poznámky, na př. o negativních soudech, o disjunkci a jejich poměru ke skutečnosti. — Debaty účastnili se B. Koutník, doc. Rieger, dr. Smetáček, dr. Pankraz a dr. V. Navrátil. Uvažovalo se hlavně o poměru logistiky k filosofii a speciálním vědám, tři poslze uvedení s různých hledisek vyjadřovali skepsi k logisticky orientované filosofii; zdůrazňovalo se, že Filosofická jednota má věnovati otázkám metodologie exaktních věd větší pozornost nežli dotud. — Za týden, dne 15. dubna, přednášel pro Jednotu profesor dějin filosofie na Sorbonně Emile Bréhier „O metafysické